

(19)



(10) **LT 3773 B**

(12)

PATENTO APRAŠYMAS

(11) Patent numeris: **3773**

(51) Int. Cl.⁵: **C12G 3/06**

(21) Paraiškos numeris: **IP2038**

(22) Paraiškos padavimo data: **1994 09 15**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **1995 04 25**

(45) Patent paskelbimo data: **1996 03 25**

(72) Išradėjas:

**Gediminas Sargūnas, LT
Saulius Aleksiūnas, LT
Jovita Audronienė, LT
Genovaitė Daniūnienė, LT
Eitvydas Jokubauskis, LT**

(73) Patent savininkas:

Valstybinė akcinė įmonė "SEMA", Respublikos g. 82, 5319 Panevėžys, LT

(74) Patentinis patikėtinis:

Petras Puzinas, 22, Aguonų g. 140, 5306 Panevėžys, LT

(54) Pavadinimas:

Karčiosios trauktinės kompozicija

(57) Referatas:

Išradimas skiriamas degtinės-likerio pramonei.

Šiuo išradimu sukuriamas nauja karčiosios trauktinės kompozicija, kurią sudaro ajerų šakniastiebiai, cukrus, spirito-vandens mišinys bei papildomai įvesti soda, citrinos rūgštis, vaistinio kiekio antžeminė dalis, gvazdikėlių neišsiskleidę žiedpumpuriai, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, aronijos uogos, svarainio vaisiai, avietės aromatizatorius, 'Liviko' firmos dažai 'Raudonoji rožė'.

Sukurtos naujos karčiosios trauktinės stiprumas- 28 %, spalva- rožinė, skonis- saldžiai rūgštus.

Išradimas skiriamas degtinės - likerio gamybos pramonei.

Yra žinoma karčiosios trauktinės kompozicija paskelbta leidinyje "Likerio - degtinės gaminių ir degtinių receptūros", Maskva, "Lengvoji ir maisto pramonė", 1981, psl. 207., į kurią įeina tartrazinas, stumbražolė, spirito - vandens mišinys.

Artimiausią žinomą karčiosios trauktinės kompoziciją sudaro ajeras, beržo pumpurai, kadagio uogos, mėta, cukrus, giros koncentratas, balzaminė bitkrėslė, spirito - vandens mišinys, pagal SU a.l. Nr990804.

Paminėtų karčiųjų trauktinių pagrindiniai trūkumai - tai nepakankamo lygio organoleptinės savybės bei nepakankamas pagamintos karčiosios trauktinės stabilumas.

Dėl paminėtų trūkumų pašalinimo ir karčiųjų trauktinių asortimento išplėtimo buvo sukurta nauja karčiosios trauktinės kompozicija, kurią sudaro ajerų šakniastiebiai, cukrus, spirito - vandens mišinys bei papildomai įvesti soda, citrinos rūgštis, vaistinio kiekio antžeminė dalis, juozažolės antžeminė dalis, gvazdikėlių neišsiskleidę žiedpumpuriai, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, aronijos uogos, svarainio vaisiai, avietės aromatizatorius, "Liviko" "firmos dažai "Raudonoji rožė", išlaikant sekantį pagamintos karčiosios trauktinės ingredientų santykį kg/1000 dekalitų :

soda	0.8	-	1.2
citrinos rūgštis	0.8	-	1.2
ajerų šakniastiebiai	0.035	-	0.065
vaistinio kiekio antžeminė dalis	0.35	-	0.42
juozažolės antžeminė dalis	0.065	-	0.085
gvazdikėlių neišsiskleidę žiedpumpuriai	0.048	-	0.060
imbiero šakniastiebiai	0.05	-	0.12
žvaigždanyžiaus vaisiai	0.4	-	0.6
aronijos uogos	140	-	150
svarainio vaisiai	20	-	30
cukrus	900	-	1000
avietės aromatizatorius	0.5	-	1.0
"Liviko" firmos dažai			
"Raudonoji rožė"	50	-	57
spirito - vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų		

Ingredientai kupažavimui paruošiami sekančiais:

0.8 - 1.2 kg sodos ištirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu.

0.8 - 1.2 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu.

0.035 - 0.065 kg susmulkintų, džiovintų ajero šakniastiebių užpilama 75% spirito vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

0.35 - 0.42 kg susmulkintos, išdžiovintos vaistinio kiekio antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi vaistinio kiekio žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.065 - 0.085 kg susmulkintos, išdžiovintos juozažolės antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi juozažolės žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.048 - 0.060 kg džiovintų neišsiskleidusių gvazdikėlių žiedpumpurių užpilama 60% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikomi 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi gvazdikėlių žiedpumpurių žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 8 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.05 - 0.12 kg susmulkintų imbiero šakniastiebių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi imbiero žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.4 - 0.6 kg džiovintų žvaigždanyžiaus vaisių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi žvaigždanyžiaus žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

140 - 150 kg nuplautų prinokusių aronijos uogų sumalama ir išspaudžiamos sultys, kurios spirituojamos 96.4% aukščiausio išvalymo rektifikuotu etilo spiritui iki pasiekiamas 25 - 30% stiprumas.

20 - 30 kg susmulkintų džiovintų svarainio vaisių užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 5.1 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po to likusi svarainio vaisių žaliava antrą kartą užpilama 45% stiprumo spirito vandens mišiniu santykiu 1 : 4.1 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po to pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

900 - 1000 kg cukraus į kupažą įvedama 65.8% vandeninio sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomu iš technikos lygio. Dėl dalinės cukraus inversijos dedama 0.08% citrinos rūgšties nuo cukraus svorio.

0.5 - 1.0 kg avietės aromatizatoriaus prieš kupažavimą papildomo paruošimo nereikalauja.

50 - 57 kg "Liviko" firmos dažai "Raudonoji rožė" prieš kupažavimą skiedžiami 20 °C temperatūros šaltu vandeniu santykiu 1 : 1

Karčiosios trauktinės pagaminimui naudojamas aukščiausio išvalymo rektifikuotas etilo spiritas, pagamintas iš cukrinių runkelių melasos, bei geriamas vanduo, kuris turi bendrą kietumą ne didesnę kaip 1mg- ekv/dm³.

Karčioji trauktinė kupažuojama, įvedant į 75 dekalitų 40% stiprumo spirito - vandens mišinį paruoštus ingredientus eilės tvarka, kuria aprašomas jų paruošimas. Po kiekvieno paruošto ingrediento įvedimo permaišomas visas kupažas.

Įvedus į kupažą visus ingredientus, kupažas papildomas reikiamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kuriuo pasiekiamas bendras kupažo stiprumas 28%.

Paruoštas kupažas išlaikomas 24 valandas. Po to kupažas filtruojamas ir išpilstomas.

Naujai pagamintos karčiosios trauktinės rodikliai :

stiprumas	28%
spalva	rožinė
skonis	saldžiai rūgštus
aromatas	harmoningas su vyraujančiu avietės aromatu
biologinės savybės	turi tonizuojantį poveikį, pagerina virškinimą, teigiamai veikia žmogaus kvėpavimo organus,

širdies

darbą, mažina kraujospūdį.

Naujai sukurtos karčiosios trauktinės kompozicijos išpildymo pavyzdys :

1.0 kg sodos ištirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu.

1.0 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1 : 5 šaltu būdu.

0.05 kg susmulkintų džiovintų ajero šakniastiebių užpilama 75% spirito vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

0.385 kg susmulkintos išdžiovintos vaistinio kiekio antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi vaistinio kiekio žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.075 kg susmulkintos išdžiovintos juozažolės antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 16 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi juozažolės žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.054 kg džiovintų gvazdikėlių žiedpumpurių užpilama 60% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 10 ir išlaikomi 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi gvazdikėlių žiedpumpurių žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišinių santykiu 1 : 8 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.085 kg susmulkintų imbiero šakniastiebių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo

antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi imbiero žaliava užpilama 50% stiprumo spirito vandens mišiniu santykiu 1 : 5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.5 kg džiovintų žvaigždanyžiaus vaisių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi žvaigždanyžiaus žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

145 kg nuplautų prinokusių aronijos uogų sumalama ir išspaudžiamos sultys, kurios spirituojamos 96.4% aukščiausio išvalymo rektifikuotu etilo spiritu iki pasiekiamas 25 - 30% stiprumas.

25 kg susmulkintu džiovintų svarainio vaisių užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 5.1 ir išlaikoma 5 paras, kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po to likusi svarainio vaisių žaliava antrą kartą užpilama 45% stiprumo spirito vandens mišinių santykiu 1 :4.1 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po to pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

950 kg cukraus į kupažą įvedama 65.8% vandeninio sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomą iš technikos lygio. Dedama 0.08% citrinos rūgšties nuo cukraus svorio.

0.75 kg avietės aromatizatoriaus.

53.5 kg "Liviko" firmos dažai "Raudonoji rožė" prieš kupažavimą skiedžiami 20 °C temperatūros šaltu vandeniu santykiu 1 : 1

Paruošti ingredientai eilės tvarka įvedami į 75 dekalitų 40% stiprumo spirito - vandens mišinį. Kupažas permaišomas po kiekvieno ingrediento įvedimo. Įvedus visus ingredientus, kupažas papildomas reikiamu kiekiu atitinkamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kad būtų pasiektas bendras kupažo kiekis 1000 dekalitų ir stiprumas 28%.

Kupažas išlaikomas 24 valandas. Po to jis filtruojamas ir išpilstomas.

Naujai pagaminta karčioji trauktinė gali būti gaminama pramoniniu būdu.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

Karčiosios trauktinės kompozicija, į kurią įeina ajerų šakniastiebiai, cukrus, spirito - vandens mišinys, **besiskirianti** tuo, kad papildomai įvedama soda, citrinos rūgštis, vaistinio kiečio antžeminė dalis, juozažolės antžeminė dalis, gvazdikėlių neišsiskleidę žiedpumpuriai, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, aronijos uogos, svarainio vaisiai, avietės aromatizatorius, "Liviko" firmos dažai "Raudonoji rožė", išlaikant sekantį pagamintos karčiosios trauktinės ingredientų santykį kg/1000 dekalitų :

soda	0.8	-	1.2
citrinos rūgštis	0.8	-	1.2
ajerų šakniastiebiai	0.035	-	0.065
vaistinio kiečio antžeminė dalis	0.35	-	0.42
juozažolės antžeminė dalis	0.065	-	0.085
gvazdikėlių neišsiskleidę žiedpumpuriai	0.048	-	0.060
imbiero šakniastiebiai	0.05	-	0.12
žvaigždanyžiaus vaisiai	0.4	-	0.6
aronijos uogos	140	-	150
svarainio vaisiai	20	-	30
cukrus	900	-	1000
avietės aromatizatorius	0.5	-	1.0
"Liviko" firmos dažai			
"Raudonoji rožė"	50	-	57
spirito - vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų		